

Statsminister Churchill har å det len store debatten i Underhuset med en almindelig krigsoversikt, og skal nå møte sine tallrike kritikere i en diskusjon om krigsførelsen. Det er neppe tvil om at Churchill fra forskjellige kenter vil få en temmelig hard medfart; han vil bli beskylt for å ha forsømt krigsforberedelsene i det fjerne østen, for ubeslutsomhet når det gjelder krig i Europa og for å protestere de såkalte "Münchenpolitikerne", d.v.s. de kortsynte, samvokstpolitiske politikere av den britiske overklassen som endå ikke kjenner situasjonen i øynene.

Den situasjon som har ført til denne skarpe kritikken gir ingen grunn til bekymring, tvertimot, den er ikke et utslag av uro hos det engelske folk, men av optimisme, da regjeringen blir beskylt for ikke å ha benyttet den nåværende gunstige situasjon til avgjørende fremstøt. Det er også helt på det rene at det ikke er Churchill opposisjonen vil til livs, men endel av medarbeiderne fra gammel tid. Det er vanskelig å vite hvor meget av kritikken som er berettiget, men en kan i hvert fall fastslå at det ikke er noen særlig grunn til å være misfornøyd med krigens gang. Englands stilling er i virkeligheten etter hvert blitt ganske sterk.

Churchills tale hadde en avrundende karakter, og på bakgrunn av optimismen i den engelske opinion, virket den kanskje direkte pessimistisk. Gjennom hele talen gikk den indertonen at krigens mål ingen måte var vunnet ennå, og at England gikk inn i prøvelser i ettertiden. Han la meget stor vekt på det intime samarbeid med U.S.A. og ga uttrykk for en sterk beundring av russernes innsats. Hjelpen til Sovjet-Sammødet gikk helt etter programmet. Når det gjaldt krigen i Stillehavet, vil Churchill ikke gi noe grunnlag for kortsiktig optimisme, og i Nord-Afrika vilde han heller ikke gi noen løfter. Engelskmennene nå har vunnet betydelige seire, men de hadde ingen garanti for at krigslykken ikke kunde vende seg. Statsministeren ga en oppmuntrende oversikt over utviklingen av den engelske krigsproduksjonen som på en rekke av de viktigste områder var forsohlet i løpet av de siste 6 måneder. Men han understreket at bare den ytterste innsats av hele det britiske folk kunde bringe seiren i land, og han sluttet med å be om tillitsvotum fra Underhuset for å oppnå en ytterligere konsolidering av kreftene. De Hess kom til Sarland i mai, så han, var han fast overbevist om at det bare var nødvendig for ham å komme i kontakt med de rette engelske kretsene for å få kastet "Churchill klikken" og så få en engelsk regjering som vilde innlede forhandlinger med Hitler.

Som i sine tidligere taler var Churchill svært forsiktig ved å ta munnen for full, men det er ingenting tvil om at de alliertes stilling idag er ganske sterk, og det vil neppe gå særlig mange måneder for England er ganske uendret aktivt engasjert i krigen i Europa. De amerikanske soldater som er landsatt i Nord-Irland er bare optakten til den strøm av forsterkninger som etterhvert vil komme fra Amerika.

Østfronten. Krigen i Sovjet-Sammødet er fremdeles uten sammenligning den viktigste begivenheten i krigen. Erobringen av Minsk og framrykkingen over hele området mellom Moskva og Ilnsjansk har gjort det ganske klart at tyskerne ikke vil være i stand til noen virkelig omfattende våroffensiv på alle fronter, og at de vil måtte stå på bakben. Men nok med å hindre et virkelig sammenbrudd av fronten.

Moskva, tyskernes viktigste støttepunkt på Moskvafronten ble erobret 20. januar. Dermed er hele den tyske Moskvafronten i full oppløsning og det er lite sannsynlig at de vil kunne opprette noen ny front før i nærheten av Smolensk. Russerne har nå 75 km. fra 3 sider og står 30 km. fra byen. Samtidig rykker de videre i retning av Smolensk i sør-øst, og de står nå 130 km. fra byen. Den mest oppsiktsvekkende framgang har russene hatt nordvest for Moskva. Det skyldes først og fremst de russiske styrkers større bevegelighet på vinterføre. Byen Rsjev, som er det siste sterke støttepunkt tyskerne har igjen på midtfronten, blir angrepet fra tre kanter og dets fall vil bli av nesten like stor betydning som erobringen av Minsk. Vest for Rsjev har tyskerne nå på en rekke punkter nådd jernbanen Miskva-Rsjev-Riga, og står bare 75-100 km. fra det viktige jernbanelinje punkt Veliki Luki som er en av nøkkelstillingene i den midtre delen av det tysk-okkuperte området.

Lenger nord har de russiske troppene ved åttå framskutt over Veldai-høyde-
ne i løpet av få døgn gjenerobret 13000 kvkm. og rykket fram opptil 150
km. Pyshchinsk er falt, og russerne rykker videre i retning av den vikti-
ge jernbanen Leningrad-Ukrains som er russernes viktigste tilførselslinje
til Leningradfronten. På et par steder står de bare 15 km. fra banen, og
for å forhindre at feltmarsjall von Leeb's styrker skal bli avskåret er ytterli-
gere øket.

Etter de siste nederlagene kan tyskerne neppe gjøre seg noe håp om at
de selv ved den kraftigste væroffensiv skal kunne erobre Moskva og Leni-
grad, og en kan praktisk talt med full sikkerhet si at de før fremtiden
vil bli tvunget til å holde seg på defensiven på hele den nordlige halv-
del av fronten. Den kommende væroffensiv vil derfor etter all sannsynlig-
het bli et forsøk på å åpne et gjennombrudd på sørfronten, muligens under
støttet av en aksjon i det østlige Middelhav. Russernes er koartet i besid-
delse av meget gunstige strategiske stillinger, og alle beretninger er
samstemte om at de russiske troppene er meget små, mens de tyske derimot
er ganske alvorlige, selv om det kanskje ikke er noen ting som tyder på en
katstrofel mangel på tropper og materiell, - bortsett fra de mer og mer
bemerkelsesverdige forsøkene på å utskrive tropper i de okkuperte land. Nå
Når det derimot gjelder transportspørsmålet, begynner situasjonen å
nærme seg en katastrofe; det meldes nå ikke bare om mangel på olje, men og
så om mangel på kull, og jernbanemateriellet er utsett for en alvorlig
overbelastning.

Sør for Moskva har russerne rykket opp i hele området vest for Tula
til Serpisk, Ljudinovo og Bolocov. De har også innledet forsterket of-
fensiv mot Orcl, som er en av tyskerne viktigste støttepunkter. Etter er-
obringen av Wisjaisk, er hovedtrykningen av den russiske offensiv blitt
flyttet til Sørfronten, og det har vært god og betydelig framgang i
Donetsdalen mellom Charchov og Kharitersk.

Tyskerne har sendt ganske betydelige forsterkninger til dette avsnit-
tet, og den ting at feltmarsjall von Leeb har fått kommandoen på sørfron-
ten, blir av mange oppfattet som et tegn på at Hitler har måttet bøye seg
for kravet fra generalene. Von Leeb, som følger etter den avsatte og senere
avskjedet von Reichenau som igjen kort tid i forveien hadde avløst von Rund-
stedt, er fra gammel tid kjent som en av de generaler som sto i skarpest
opposisisjon til nazipartiet.

Middelhavet.

I sin tale i Underhuset ga Churchill en del oppsiktsvekkende opplys-
ninger om krigen i Nord-Afrika som blussert opp 13. november. Han under-
strøket at tidspunktet i og for seg ikke hadde vært inne for en kraftig
offensiv mot Orcl, men at den tyske framrykningen i Sør-Russland mot
Kamensk hadde vært så truende, at det hadde vært nødvendig allikevel å
innlede offensiven for ommulig å sikre den særlige fløyen av forsvaret
av den nær orient og oljekildene. Han meddelte at de til denne offensi-
ven ikke hadde kunnet evne mer enn 45 000 mann, altså en langt svakere
styrke enn det en hittil har antatt og også langt svakere enn de aksene
hadde til disposisjon. Churchill meddelte at aksstyrkene hittil hadde
tapt 61 000 mann, derav 25 000 falne, mens de all ierte hadde mistet
18 000 mann. General Rommel hadde mistet 380 tanks eller omtrent halvpar-
ten av de han hadde til disposisjon. Erobringen av Cyrenaika var en nesten
uventet suksess, meddelte han, nå var det store spørsmålet om de vilde
være istand til å holde dette området.

I de siste ukene har aksstyrkene innledet en kraftig offensiv fra
sine stillinger i Syrtebukten. General Rommel har fått betydelige for-
sterkninger av fly og også, tross store senkninger i Middelhavet, av
tropper og materiell. Tross dette må en nok kunne si at styrkeforholdet
er forskjøvet til Englands fordel fra forrige gang tyskerne satte igang
sin offensiv. De er i hvert fall jevnbyrdig i luften og overlegne når
det gjelder panservåpen. På den annen side behersker tyskerne nå Balkan
og Kreta, og kan dermed true engelsk kommando i ryggen. I de siste dage
er det kommet til meget harde kamper hvor det åpenbart vil bli satt inn
meget store styrker på begge sider. Lisse kampene strekker seg over et
meget stort område. Nå dest er kampene nordøst om Msus, 130 km. øst for
Benhazi og 110 km. inne i landet.

En tysk-italiensk gjenerobring av Cyrenika vilde være et nært prestisjetap for engelskmennene, selv om den militære betydning av dette ikke er overvurdert. I alle fall er trossi mot Egypt langt mindre enn den var for 2 år siden, selv om engelskmennene ikke har nådd noen av sine hovedmål: tilintetgjørelsen av aksstyrkene i Nord-Afrika og erobringen av hele Libya. Disse målene ligger og venter på et langt stykke ut i fremtid.

Det fjerne østen. I sin tale tok Churchill av apt avtand fra alle rykter om at krigen i Østen vilde bli behandlet som en ansett. Alt som sto i England og USAs makt vilde bli gjort for å stoppe Japans framgang. Men det vilde ta tid før en kunde vente noen vesentlig endring i krigens gang.

Disse begivenheter viser imidlertid et styrkeforholdet i noen grad begynner å utjevnes, selv om det enda ikke på lang tid kan være tale om å frette japanernes initiativet. De allierte er nu avgjort overlegne i luften, og japanerne har hatt store flytap, men de allierte luftstyrker er naturligvis ikke så store at de kan ha tilstrekkelige styrker alle steder igjennom dette veldige området. De allierte krigsflåter blir også stadig mer virksomme, og det bli stadig meldt om senkning av japanske skip, noe som i det lange løp vil ha en merkbart innflytelse på de japanske forsøk på å opprettholde de umåtelige forbindelseslinjene. I Makassarstrødet har amerikanske skipet østret sterkt skadet ikke mindre enn 40 skip. Engelsk-amerikanske leger ikke sjøl på et stillingen på Malakka-halvøya fortsatt er meget alvorlig, men den japanske framgang har i siste uke vært mindre. Det er kommet ganske store britiske og australske forsterkninger og motstanden øker for hver dag. Påstanden på at de britiske styrker er omringet er ikke riktig. På vestsiden av Malakka er japanerne ennå 100 km. fra Singapore, på østsiden 140 km, og Churchill har erklært at Malakka vil bli forsvart til siste kvadrante.

Også framstøtet mot Sørøst-Asia er en viss ure hos de allierte, selv om det ikke ser ut til å være noen umiddelbar fare på ferde. Store japanske styrker rykker fram mot den viktige havnebyen Moulmein. Målet for framrykningen er åpenbart hovedstaden i Burma, Bangoon, som imidlertid ligger 250 km. fra Moulmein. Til nå sk styrker angriper 200 km. nord for Bangoon. De har til hensikt å avslutte forbindelsen med China og dets allierte. Jernbanen fra fra Bangoon til Mandalay som foret til utgangspunktet for Burma-veien, ligger bare 80 km. fra den nevnte krigsskueplass. Men her står imidlertid ganske sterke britiske og australske styrker, og ytterligere forsterkeringer kommer til. Krigsskueplassen er svært fjellterreng, og det er neppe noen fare for at japanerne skal komme dit på i den nærmeste fremtid.

På Filippinene holder japanerne nå til i sine stillinger, som i Nederlandsk India har det kommet stadig nye landinger, både på Borneo og Celebes. I den siste uke har det også kommet stadig ut på viktige landsetninger på nordkysten av New Guinea, på Bismarckøyene og Salamo-øyene. Ved hovedstaden Raboul på New Britain, (den største av Bismarckøyene) har japanerne landsett 10 000 mann, men de møter kraftig motstand fra de australske troppene på øya, og her hittil ikke hatt noen framgang.

Alt i alt har japanerne en overttaket, men det er ikke noe overraskende eller foruroligende i det som er skjedd. Holder Singapore, Java og Burma-veien og de sørøstlige deler av Australia, vil de allierte i løpet av over-skuelig framtid få overtaket. Mister de allierte disse viktige strategiske posisjonene, vil krigen bli mer langvarig, og de allierte noe mere svekket på alle krigsskueplasser, men Japans stilling vil allikevel være alt annet enn sterk, og dets nyerobrede rike vil spreke som en såpeboble når de allierte finner tiden inne til en motoffensiv.

+

I disse dager går kampen i Norge inn i en ny og hardere fase, og den ubrutte norske fronten vil mer og mer noensinde få bruk for hele sin moralske kraft, sin vilje og tålmodighet. Tyskerne har forlenget forstått at de allerede vil vinne det norske folket ved list og lempe, de går videre på den terrorens vei de har valgt, og som et ledd i denne utviklingen gir de nå NS større makt - vil og merke ikke overfor tyskerne selv, men større makt til å drive åpen terror mot den norske fronten.

I og med utnevnelsen av Quisling til "rikshøvding" vil NS antagelig forkynne at nå er Norge på ny blitt "fritt", nå har NS for alvor overtatt makten. Det er ikke nødvendig å ofre noen ord på dette skvalderet. SS

4
lenge tyskerne har militære interesser i riket, vil dette ligg
den har ligget siden 9. april 1940, uansett hvilke forandringer den politis
ke fasaden gjennomgår. Overfor utenverdenen vil det samme skuespill bli
oppført som tyskerne tydelig satte i scene i Tsjeko-Slovakia, hvor det også
ble satt inn en Quisling-regjering i strid med en kompakt folkevilje.
Men vi som forsto Tsjekkerne's sjanse, vil det forstå vår.

En hardere pågang er å vente på alle fronter, fysisk som psykisk. Vi ka
oppleve å bli meldt inn i antikommunist kampen, at Stortinget blir erklært
ulovlig (p.g.a. 4-årsperioden) og dermed deklarerer beslutninger, at vi blir er-
klært som krigførende mot de allierte o.s.v. De forskjellige yrkesgrupper
vil bli presset hardere. Alt dette vil ha forskjellige avgrunnene dypende mellom
tyskerne og NS på den ene side, og det norske folket på den annen. Men
vår krig må som hittil være den stille krig - til signalet blir gitt.

Hirdoppmarsjen i Oslo 1. febr. er i første rekke tenkt som en storsti-
let provokasjon mot befolkningen. Mange av hirdmennene som er troppet sam-
men fra alle kanter av landet, er nå utstyrt med våpen og vil få "politi-
myndighet". I dagene fremover må en være forberedt på kroppsvisitasjoner
på gatene og husundersøkelser. Nazistene har all interesse av å utfordre
til gatekamper som gir dem høve til å utfelle sin nye "makt" og som kan-
skje kan skaffe dem et par "ofre". Derfor er parolen: Legg gatene øde så
lange provokasjonen finner sted.

Som en karakteristisk opptakt til "festlighetene" er det i de siste
dagens foretatt en serie nye arrestasjoner. Vi nevner: Komm.kapt. Lorcl
og Langraff, major Apenes, løytnant Aasen, videre en rekke kjente folk
innen arb.bevægelsen: red. Olav Lærssen, Journalist E.O. Solbakken og jour-
nalist Eåre Haugen fra "Arbeiderbladet", red. Olav Solumsmoen og jour-
nalist Alfred Skar fra Arbeidernes Pressekontor, John Johansen, Peder Bir-
keland, Kirsten Brunvoll og Jonna Brunvoll jr.

På Grini ligger det nå opptil 20 mann i cellene, og de andre fengsle-
ne er overfylt. Eldst de siste som er satt inn er prof. dr. med. Harald
Salvesen og hans fru. Sylvia Salvesen, samt rittmester i flyvåpnet Nordby.
Advokat I. B. Hiorth ble overført fra Grini til Akershus for å sendes til
konsentrasjonsleir i Tyskland uten den. Rapportasjonen ble imidlertid ut-
sett 14 dager og Hiorth ble sendt tilbake til Grini da det var så fullt
på Akershus at man nektet å ta ham der.

Bl. de arresterte er videre tids. leder for Vinnemopolet, Ragnar
Johansen, og tidl. leder av Bergens Arbeiderblad, Tomaskvist.

Også pressen er i disse dagene gjenstand for en ny, omfattende aksjon.
I Bergen er Bergens Tidende, Bergensavisen og Bergens Aftenblad overtatt
av NS. Det kristelige dagblad "Dagen" valgte å gå over til ukeblad.
Hos Arbeiderblad har fått NS-redaktør, et individ som heter Dißpner og
som tidligere har vist seg ubrukeli. som forretningsfører for tryllekunst-
neren Arnardo. En rekke andre aviser utover i landet står for tur til å
få nazireaktører. "Velgeren"; Gjøvik er blitt velsignet med overløperen
Ole Hjelt.

Fra pålitelig hold har vi fått berkeftet at det har sin riktighet at
tyskerne tar sikeren fra bøndene. Av de kolossale kvante poteter som tys-
kerne har tatt, er mesteparten frosset p.g.a. ufersvarlig lagring. Tak-
ket være disse plyndringene har de norske bøndene ikke poteter til dyrene
og byfolk knapt til seg selv. Men i tysk presse står at potetmangelen i
Tyskland (som er skrikende) skriver seg fra at det høysinnede tyske folk
først og fremst har avhjulpet potetnøden i de okkuperte land.

Kvinnenes arbeidshjelp er stengt av tyskerne. Kontorene er forseglet og
pengene beslaglagt. Da organisasjonen alt gjennom lengere tid har vært
under likvidasjon, kommer tyskernes krav om oppløsning overraskende.

Forlagene blir nå kategorisk nektet å trykke opp nye opplag av engel-
ske og amerikanske bøker, der nå som før er voldsomt etterspurt.

Teaterdirektøren Finn Helversen over press på Skoleteatret for å true
i alle fall skolebarnene inn i Nationaltheatret. Direktørens aksjon har

hittil ikke ført til noe resultat. Men en forstår beveggrundene når en hører at besøket til forestillingen "Tre par" en kveld andrø til 19 personer. Boykotten er meget effektiv, undtatt ved barneforestillingene der det har vært en viss svikt. Alle foreldre må være oppmerksomme på boykotten, også når det gjelder disse forestillingene.

+

Norsk Musikerforbunds formann, Hammerstrøm, har vært utsatt for usedvanlig frekk behandling. Ved hans 50-årsdag ble det med brask og bram forkynt i Oslo-avisene at han var hyldet av Kulturdepartementet representert ved Jim Johannessen, og i et intervju i "Fritt Folk" ble Hammerstrøm tillagt en uttalelse der han takket myndighetene - og særlig Lunde - for deres innsats for kvaesten. - Hele affaren er det groveste falskneri. Hammerstrøm som selv ingenting ante om Kulturdepartementets "oppmerksomhet", ble fullstendig overrumplet av kjeltningene på 50-årsdagen, og kom uforskyldt til å fungere som Lundes protesje. Det kan være tilstrekkelig å minne om at Hammerstrøm for ikke mange måneder siden ble sparket ut av Norsk Musikerforbund, mens "kommisær" Håkon Meyer tok plass i etter han i forbundet.

+

"Rikstaler" Eivind Strand, en forsumpet overløper som har figurert med "avsløringer" fra arbeidsbevegelsen, har vært meget uheldig. For en tid siden opptrådte han overstedig full - hvilket ikke er usedvanlig - på Sørlandstoget og ga seg til å fylle å dele ut rasjoneringskort til passasjerene. De konduktøren vilde ta seg av ham, gjorde Strand voldsom motstand. Affaren fikk et lett spill ved retten, hvor Strand ble dømt - men betinget! Han hadde nemlig vært "passivt beruset".

+

For en tid siden begynte en bande tyske soldater å slå ned på fredelige folk i Haldens gater, uten noen annen tydelig hensikt enn å terrorisere befolkningen. En av byens bergere gikk opp til den tyske kommandanten og klaget. Da kommandanten hevdet at han løy, ba han tyskeren kle seg sivil og følge med ham ut i byen. Da hadde ikke gått mange metrene før tyske soldater gikk løs på dem og slo kommandanten i gaten. Den høye herre var ikke sen om å fortelle hvor han var, soldatene ble straffet og deretter forvist til Sremark som nå skal trekkes med udyrene. Det viste seg at soldatene nettopp var kommet fra østfronten.

+

I sandefjord og omegn har politiet etter ordre fra de tyske myndigheter sendt ca. 50 kvinner til Tønsberg Sjukehus for veneriske sykdommer.

+

Kulda har i Oslo blitt ført med seg at tyskerne har rømmet en rekke barakker som ble for "friske" for dem. For å skaffe parasittene nytt husrom er en rekke nye leiegårder og ennå et par skoler i byens omegn blitt beslaglagt og leibeberne kastet ut.

+

På Kongsberg har idrettsforbunden vært så påtatt at nazistene til slutt måtte oppgi å få anvendt Kongsberg Idrettsforbundsbygning.

Nazisten Arne Wasstøl meddelte for en tid siden at det gamle styret var sparket og at "K.I.F. vilde bli reorganisert". Alle kjente skiløpere har vist Wasstøl den forakt han fortjener.

+

HUSE MINNEDAGEN FOR DE HENRETTEDE NORDMENNENE, TIRSDAG DEN 17.

FEBRUAR. INGEN PÅ GATENE ETTER KL. 18.